

ה"ת 43314/08/23 - יאסמין אלעוקבי, גיאחד אלרפאעיה נגד מדינת ישראל תחנת אופקים

בית משפט השלום בבאר שבע

ה"ת 43314-08-23 אלעוקבי ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 349641/2023

לפני מבקשים
כבוד השופטת אחינעם צוריאל
1. יאסמין אלעוקבי
2. גיאחד אלרפאעיה ע"י ב"כ עו"ד אבנר שמש
נגד משיבה
מדינת ישראל תחנת אופקים

החלטה

לפני בקשה לפי סעיף 34 בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) להחזרת רכב תפוס (להלן: "הפקודה").

רקע

- הבקשה נסבה על רכב מסוג טויוטה מ.ר. 48-886-32 אשר נתפס על ידי המשיבה ביום 8.8.23. הרכב נתפס במסגרת חקירה בגין נהיגה פוחזת, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. המבקש נחקר כחשוד בעבירות.
- ביום 8.8.23 בשעה 23:30 בעיר אופקים נראה הרכב מושא הבקשה יוצא מחניה בעיר. כאשר הבחין בניידת משטרה החל בנסיעה מהירה ונמלט מן המקום, על אף ששוטרים סימנו לו לעצור. הרכב המשיך בנסיעה במהירות מופרזת בשכונות מגורים ברחבי העיר תוך אי ציות לתמרורים. בסופו של המרדף התנגש הרכב בפח והנהג נמלט מן המקום. בשל הבלימה המהירה, הניידת שדלקה אחר הרכב, התנגשה בו, ואחד השוטרים נזקק לטיפול רפואי.
- לטענת המבקשים, הרכב רשום על שם המבקשת והמבקש עושה בו שימוש בפועל. המבקש טען כי אינו קשור לאירוע מושא החקירה, הוא ישן בביתו ובשעה 2:00 לפנות בוקר הבחין כי הרכב נגנב. כמו כן, טוען המבקש כי הרכב משמש את בני המשפחה, ומשבוצעו כלל פעולות החקירה ברכב אין עוד טעם בהחזקתו.
- המשיבה התנגדה לבקשה וביקשה להותיר את הרכב בחזקתה שכן החקירה טרם הסתיימה. נטען כי הרכב שימש לביצוע העבירה וכי הוא עתיד לשמש כראיה בתיק.

המסגרת הנורמטיבית

5. סעיף 32(א) לפקודה קובע כי למטרה יש סמכות לתפוס רכוש, ללא צו בית משפט, למשך 180 ימים כאשר קיים יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה או עומדים לעבור עבירה, או במקרה בו הרכוש עשוי לשמש כראיה בהליך משפטי בשל עבירה או שהוא ניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.
6. עפ"י סעיף 34 לפקודה רשאי בית משפט שלום ליתן צו המורה מה יעשה בחפץ התפוס, וזאת על פי בקשת שוטר או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ.
7. אף בהינתן עילת תפיסה ראשונית, יש לבחון אם אופן הפעלתה של סמכות התפיסה **מידתית וראויה** בנסיבות המקרה שעומד לדיון. על בית המשפט לשקול את תכליות התפיסה, זכות הקניין של בעל החפץ, הפגיעה בבעליו של החפץ למול הפגיעה שתיגרם לאינטרס הציבורי אם החפץ יושב לבעליו. בכל מקרה, יש לבחון אם ניתן להשיג את תכלית התפיסה באמצעי שפגיעתו באינטרס הלגיטימי של בעל החפץ פחותה, כל זאת בלי לאיין את האינטרס הציבורי שלשמו נועדה התפיסה.
8. כפי שנקבע בבש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (12.3.2006):

"עקרונות הדין בדבר תפיסת חפצים בידי המשטרה מחייבים החלת אמות מידה חוקתיות ביישומם. פירוש הדבר, כי חייב להימצא מקור סמכות לעצם תפיסת חפץ בידי המשטרה. מקור כזה עשוי להישען על טעם מניעתי; על צפי בדבר חילוטו בתום המשפט; או על הצורך בו כראייה במשפט. קיומו של מקור סמכות לתפיסת החפץ מלכתחילה אינו מצדיק בהכרח את המשך החזקתו לאורך זמן, ויש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בחלוף זמן ואם כן, האם קיימת 'חלופת תפיסה' נאותה, העשויה להגשים בעת ובעונה אחת את תכלית התפיסה בלא פגיעה בלתי מידתית בבעל הקניין. מקום בו ניתן למצוא נוסחת איזון נאותה כאמור, ראוי להחילה, תוך שחרור התפוס אגב קביעת תנאים מידתיים הולמים להגשמת תכלית משולבת של הגנה על האינטרס הציבורי ושמירה על זכויות הפרט."

וכן בבש"פ 7992/22 עדנאן נורי נ' מדינת ישראל (1.3.23) (להלן: "ענין נורי"):

"סמכות לתפוס חפץ אינה מקנה, מאליה, סמכות נמשכת להמשיך ולהחזיק בו. ככל שבחלוף הזמן העילה לתפיסת החפץ או התכלית שלשמה נתפס יחדלו מלהתקיים, תפקע גם סמכות המשטרה להחזיק בו....לפיכך, על המשטרה - ועל בית המשפט בבואו להפעיל ביקורת שיפוטית מכוח הפקודה - לשוב ולבחון אם המשך החזקת התפוס נעשית כדין. תחילה, יש לבחון אם בנקודת הזמן הנוכחית קיים מקור סמכות המשולב עם תכלית, המאפשר להוסיף ולהחזיק בתפוס. ככל שהתשובה לכך חיובית, יש להוסיף ולבחון את מידתיות ההחזקה בנסיבות העניין, קרי, אם ניתן להשיג את התכלית שלשמה מוחזק התפוס בדרך אחרת, של "חלופת תפיסה" שפגיעתה בחשוד או הנאשם פחותה (ראו עניין לרגו, עמ' 5-7; בש"פ 8353/09 מגאליניק נ' "

מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (26.11.2009) (להלן: עניין מגאליניק)).

9. איתורה של תכלית התפיסה של החפץ מבין כלל החלופות: לצורכי חילוט, לצורך ראייתי או מטעם מניעתי, חשובה בכדי לקבוע האם מתקיימת עילה להמשך החזקתו בידי המשטרה, והאם ניתן להגשים את תכלית התפיסה באמצעות "חלופת תפיסה" תוך החלשת הפגיעה בזכות הקניין של בעליו. מתכלית התפיסה, אם כן, נגזרים המצבים והתנאים בהם ראוי לעשות שימוש בסמכות השחרור, ואלו הם השיקולים שיש לשקול בהקשר לכך.

דין והכרעה

10. לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים בכתב ובעל-פה ועיינתי בתיק החקירה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

11. מתיק החקירה עולה כי הרכב נתפס במסגרת חקירה בגין נהיגה פוחזת, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית.

12. לטענת המשיבה, החקירה עדיין בעיצומה, הרכב שימש לביצוע עבירה, עומד בלב החקירה והינו ראה מרכזית בתיק. הדו"ח הסודי שהוצג בפניי (סומן על ידי אצ/1), מפרט את כלל ממצאי החקירה עד כה ואת פעולות החקירה לביצוע.

13. אין חולק כי תפיסתו של הרכב על ידי המשטרה פוגעת ישירות בכל היבטי חייהם של המבקשים ובזכות הקניין שלהם. תפיסת חפץ במסגרת הליך פלילי היא "**צעד דרסטי השולל מבעל הרכוש את האפשרות לעשות שימוש בקניינו, לעיתים למשך תקופה ארוכה**", ובטרם הורשע בדין [ע"פ 1000/15 אבו אלחווה נ' מדינת ישראל] (3.7.15). מנגד עומד אינטרס הציבור שתכליתו להבטיח את בטחון הציבור, ואת תקינותו של הליך החקירה והמשפט. על בית המשפט לשקול ולאזן בין חובת ההגנה על זכויותיו החוקתיות של החשוד לבין אינטרס הציבור. ככל ששלבי ההליך הפלילי מתקדמים, כך עשויה נקודת האיזון לסטות לכאן או לכאן.

14. הרכב נתפס ומוחק בידי המשטרה שכן שימש לביצוע עבירה, משהחקירה טרם הגיעה לסיומה לא ניתן לקבוע כבר בשלב זה כי הרכב אינו דרוש עוד כראיה. יוצא אפוא, כי בנקודת זמן זו קיים "**מקור סמכות המשולב עם תכלית, המאפשר להוסיף ולהחזיק בתפוס**" (כלשונו של כב' הש' עמית ב"ענין נורי" שצוטט לעיל). משכך, מסקנתי היא כי יש להעדיף, בשלב זה, את האינטרס הציבורי עליו אמונה המשיבה

15. יחד עם זאת, מאז החלה החקירה חלפו למעלה מחודשיים ימים. על מנת שלא לפגוע בקניינם של המבקשים מעבר לנדרש, לאחר שעיינתי בפעולות החקירה לביצוע, ונוכח מצב החירום והשלכתו על

עבודת המשיבה, מצאתי להורות למשיבה לפעול להשלמת החקירה תוך 60 ימים.

16. עד ליום 26.12.23 תגיש המשיבה הודעת עדכון לבית המשפט האם נדרשת המשך החזקת התפוס.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ותעלה התיק לעיוני בתום המועד.

ניתנה היום, י"א חשוון תשפ"ד, 26 אוקטובר 2023, בהעדר הצדדים.